Faillissement van een rechtspersoon: vragen en antwoorden voor bestuurders

Inleiding
U bent bestuurder van een gefailleerde rechtspersoon, bijvoorbeeld een besloten vennootschap (B.V.) of een stichting. Hieronder vindt u algemene informatie als vormgegeven door INSOLAD over wat een faillissement voor u als bestuurder betekent.

Wat houdt een faillissement in?
De rechtbank heeft de rechtspersoon waarvan u bestuurder bent in staat van faillissement verklaard. Dat kan zijn gebeurd op eigen aangifte of op verzoek van een of meer schuldeisers. De reden is dat de rechtspersoon meerdere schuldeisers onbetaald heeft gelaten.

Vanaf de faillietverklaring gaan het beheer en de beschikking over het vermogen van de rechtspersoon over op de door de rechtbank benoemde curator. U mag daarom bijvoorbeeld niet langer namens de rechtspersoon betalingen verrichten. De rechtbank benoemt daarnaast een rechter-commissaris, die toezicht houdt op het handelen van de curator.

Wat is de taak van de curator?
Het faillissement kan worden beschouwd als een algemeen beslag op het volledige vermogen van de gefailleerde rechtspersoon. De curator brengt de bezittingen en schulden in kaart, maakt de activa te gelde en verdeelt de opbrengst volgens de wettelijke rangorde onder de schuldeisers. Alle activa en passiva samen worden de boedel genoemd.

De curator handelt in de eerste plaats in het belang van de gezamenlijke schuldeisers. De curator behartigt niet uitsluitend uw persoonlijke belangen. Als u iemand wilt die alleen uw belangen behartigt, dient u zelf een advocaat of adviseur in te schakelen.

Voor bepaalde handelingen, zoals de verkoop van activa of het starten van procedures, heeft de curator toestemming van de rechter-commissaris nodig. De kosten van de curator worden in beginsel uit de opbrengst van de boedel voldaan.

Wat betekent het faillissement voor schuldeisers?
Schuldeisers mogen zich niet langer individueel verhalen op de activa van de gefailleerde rechtspersoon. De curator informeert hen over het faillissement, waarna zij hun vorderingen bij de curator kunnen indienen.

De curator beoordeelt ook of zaken moeten worden teruggegeven aan schuldeisers die zich beroepen op een eigendomsvoorbehoud of het recht van reclame. U mag zonder voorafgaande toestemming van de curator geen zaken aan schuldeisers afgeven.
Kan ik hoger beroep of verzet instellen tegen de faillietverklaring?

Als u namens de rechtspersoon op de faillissementszitting bent verschenen en het niet eens bent met de uitspraak, kunt u namens de rechtspersoon binnen acht dagen na de dag van de uitspraak hoger beroep instellen. Daarvoor moet u een advocaat inschakelen. Als u namens de rechtspersoon niet op de faillissementszitting bent verschenen, kunt u binnen veertien dagen na de dag van de uitspraak verzet instellen. Ook daarvoor heeft u een advocaat nodig.

Overweegt u hoger beroep of verzet, meld dit dan onmiddellijk aan de curator. De curator kan dan beoordelen welke maatregelen direct nodig zijn en welke eventueel kunnen worden uitgesteld.

Hoger beroep of verzet heeft in de praktijk doorgaans alleen kans van slagen als u kunt aantonen dat de rechtspersoon alle schuldeisers volledig kan betalen of met alle schuldeisers een betalingsregeling heeft getroffen. Bespreek met uw advocaat of een rechtsmiddel in uw situatie kansrijk en zinvol is.

Blijf ik bestuurder tijdens het faillissement?
Ja. U blijft bestuurder van de rechtspersoon, maar u mag niet meer over het vermogen van de rechtspersoon beschikken. U kunt daarom geen betalingen verrichten en in beginsel geen overeenkomsten namens de rechtspersoon sluiten die tot nieuwe verplichtingen leiden.

Welke informatie moet ik aan de curator geven?
U bent wettelijk verplicht om alle gevraagde inlichtingen aan de curator en de rechter-commissaris te verstrekken. De curator zal onder meer informatie willen over de waarde van de activa, de beste wijze van verkoop en de mogelijkheid om de onderneming tijdelijk voort te zetten om een zo hoog mogelijke opbrengst te behalen.

Volledige, juiste en tijdige communicatie met de curator is belangrijk. Uw informatieplicht geldt ook wanneer de curator onderzoek doet naar transacties vóór het faillissement of naar mogelijk onbehoorlijk bestuur.

Wat geldt als ik zelf activa uit de boedel wil kopen?
U kunt overwegen om zelf, bijvoorbeeld via een nieuwe rechtspersoon, een bod op activa uit te brengen. Daarbij bestaat een tegenstrijdig belang: als bestuurder van de gefailleerde rechtspersoon moet u streven naar een zo hoog mogelijke opbrengst, terwijl u als koper zo min mogelijk wilt betalen.

Informeer de curator daarom volledig en transparant. Als u de curator onjuist of onvolledig informeert, kan dat leiden tot aansprakelijkheid of ertoe dat uw bod niet wordt meegenomen.

Wat moet ik met de administratie doen?
U blijft verantwoordelijk voor de administratie van de rechtspersoon. Deze moet volledig zijn bijgewerkt tot en met de faillissementsdatum. Overleg met de curator welke werkzaamheden nog nodig zijn.

Als de curator daarom vraagt, moet u de administratie gedurende zeven jaar bewaren. De curator zal doorgaans de digitale administratie veiligstellen en mogelijk een deel van de fysieke administratie onder zich nemen.

Wat kan er gebeuren als ik niet meewerk?
Zeker in de fase waarin activa te gelde worden gemaakt, kan uw dagelijkse medewerking nodig zijn. Als u weigert inlichtingen te verstrekken, informatie achterhoudt of schade aan de boedel veroorzaakt, kan de curator de rechter-commissaris verzoeken maatregelen te nemen. Die maatregelen kunnen verstrekkende gevolgen hebben, zoals het innemen van een paspoort of, in het uiterste geval, gijzeling.

Waarnaar doet de curator onderzoek?
De curator verkoopt niet alleen activa, maar onderzoekt ook rechtshandelingen die vóór de faillietverklaring hebben plaatsgevonden. Daarbij kan worden beoordeeld of sprake is van paulianeuze handelingen. Ook kan de curator onderzoek doen naar mogelijk kennelijk onbehoorlijk bestuur in de drie jaar voorafgaand aan het faillissement.

Uw informatieplicht geldt ook tijdens deze onderzoeken. U mag op eigen kosten een advocaat of andere adviseur meenemen naar gesprekken met de curator.

Wat zijn faillissementsverslagen en waar kan ik die vinden?
De faillietverklaring wordt door de rechtbank gepubliceerd. Via het insolventieregister op www.rechtspraak.nl kunt u informatie over het faillissement vinden.

De curator brengt doorgaans na ongeveer een maand het eerste openbare faillissementsverslag uit. Dat verslag is voor iedereen toegankelijk via www.rechtspraak.nl en wordt soms ook gepubliceerd op de website van het kantoor van de curator. U kunt de curator om een afschrift vragen.

De curator kan u vragen de feitelijke informatie in het eerste verslag te controleren en zo nodig te corrigeren. Het is in uw belang dat de informatie over de rechtspersoon en uw betrokkenheid als bestuurder juist wordt weergegeven.

Wat gebeurt er met de post van de rechtspersoon?
PostNL kan de post voor de gefailleerde rechtspersoon doorsturen naar het kantoor van de curator. Dit wordt ook wel de postblokkade genoemd.

Wat kan ik doen als ik het niet eens ben met het handelen van de curator?
Bespreek problemen in de samenwerking eerst met de curator. Als u er samen niet uitkomt, kunt u schriftelijk een klacht indienen bij de rechter-commissaris. De rechter-commissaris beoordeelt vervolgens het handelen van de curator.

Hoelang duurt een faillissement?
Een faillissement duurt in de praktijk vaak ten minste twaalf maanden. Als procedures nodig zijn, kan het faillissement aanzienlijk langer duren.

Het faillissement eindigt doorgaans door opheffing wegens gebrek aan baten of nadat een uitdeling aan schuldeisers heeft plaatsgevonden. De rechtspersoon wordt daarna in het algemeen opgeheven. U ontvangt hierover bericht.

Waar kan ik meer algemene informatie vinden?
Algemene informatie over faillissementen is onder meer te vinden op www.rechtspraak.nl en www.insolad.nl.

Disclaimer
Deze informatie is bedoeld als algemene voorlichting. Daarbij is nadrukkelijk gekozen voor een begrijpelijke tekst en is jargon vermeden. Iedere faillissementssituatie kent eigen feiten en omstandigheden. Aan de inhoud van dit document kunnen daarom geen rechten worden ontleend. Voor advies over een specifieke situatie wordt aanbevolen juridisch advies in te winnen.